

KORKUT ATA TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Uluslararası Dil, Edebiyat, Kültür, Tarih, Sanat ve Eğitim Araştırmaları Dergisi

The Journal of International Language, Literature, Culture, History, Art and Education Research

Sayı/ Issue 17 (Ağustos/ August 2024), s. 327-343.

Geliş Tarihi-Received: 11.06.2024

Kabul Tarihi-Accepted: 12.08.2024

Araştırma Makalesi-Research Article

ISSN: 2687-5675

DOI: 10.51531/korkutataturkiyat.223

Türkçe Eğitiminde Tamamlayıcı Değerlendirme Aracı Olarak Günlük Kullanımı

The Use of Journals As A Complementary Assessment Tool in Turkish Education

Sevtap ARSLAN*

Ali GÖÇER**

Öz

Ölçme ve değerlendirme, öğretim süreçlerinin ayrılmaz bir bileşeni olarak kabul edilir ve öğrenme etkinliklerinin etkisini artırmak için hayati öneme sahiptir. Bu bağlamda günlükler; Türkçe Dersi Öğretim Programı'nın öngördüğü ölçme ve değerlendirme ilkeleri ile uyumlu olarak öğrencinin bilişsel, duygusal ve sosyal becerilerini kapsamlı bir şekilde geliştirebilecek aynı zamanda öğrenci merkezli bir öğrenme deneyimi sunabilecek güçlü bir araçtır. Günlük tutma uygulamaları öğrencinin sürekli olarak kendini ifade etme süreci içinde olmasını sağlar, öğrenme süreçlerini ve deneyimlerini düşünme fırsatı verir. Ayrıca öğretmenlere öğrencilerin gelişimini sürekli gözlemlene, anlık geri bildirimler sağlama ve bireysel öğrenci ihtiyaçlarına göre kişiselleştirilmiş yönlendirmelerde bulunma imkânı tanır. Günlükler bu çok boyutlu yararlarıyla öğrencilerin dilsel yetkinliklerini geliştiren ve onların dil üzerine derinlemesine düşünmelerini sağlayan, klasik sınav yöntemlerinin ötesinde dinamik ve interaktif bir değerlendirme biçimidir.

Bu çalışmanın amacı, Türkçe eğitiminde tamamlayıcı değerlendirme aracı olarak günlüklerin kullanımının önemi ve işlevlerine dikkat çekmektir. Araştırma, öğrencilerin kendini ifade etme aracı ve akademik başarının ölçülmesine yardımcı olacak önemli bir ölçme değerlendirme aracı olan günlük ile ilgili bilgilerin uygulamada kullanılabilmesi amacıyla gerçekleştirilen kuramsal temelli bir çalışmadır. Bu çerçevede günlükün Türkçe eğitiminde bir değerlendirme aracı olarak uygulanabilirliğini ve kullanımının yaygınlaşmasını sağlamak için birtakım önerilerde de bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Türkçe eğitimi, ölçme ve değerlendirme, tamamlayıcı değerlendirme aracı, günlük.

Abstract

Measurement and evaluation are considered an integral part of teaching processes and are crucial for enhancing the effectiveness of learning activities. In this context, journals are a powerful tool that can comprehensively develop a student's cognitive, emotional, and social skills in accordance with the assessment principles prescribed by the Turkish Language

* Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, e-posta: sevtapcavus24@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-3470-7683.

** Prof. Dr., Erciyes Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı, e-posta: gocerali@gmail.com, ORCID: 0000-0002-6880-2611.

Teaching Program, while also providing a student-centered learning experience. Journaling practices ensure that students are continuously engaged in self-expression, offering opportunities to reflect on their learning processes and experiences. Additionally, they allow teachers to continuously observe students' development, provide instant feedback, and make personalized guidance based on individual student needs. Journals, with their multidimensional benefits, enhance students' linguistic competencies and encourage deep reflection on language, representing a dynamic and interactive form of assessment beyond traditional testing methods.

The purpose of this study is to highlight the significance and functions of using journals as a complementary assessment tool in Turkish education. The research is a theoretically grounded study conducted to enable the practical application of journals, a significant tool for measuring and evaluating academic success and self-expression among students. This paper also makes several recommendations to enhance the applicability and widespread use of journals as an assessment tool in Turkish education.

Keywords: Turkish education, measurement and evaluation, complementary assessment tool, journal.

Giriş

Eğitim sistemimizde, öğrencilerin bütünsel gelişimini öne çıkaran yapılandırmacı eğitim anlayışının benimsenmesi, 2005 yılı itibarıyla öğretim programlarının bu anlayış doğrultusunda şekillendirilmesine öncülük etmiştir. Yapılandırmacı eğitim, öğrencilerin edindikleri bilgileri sadece ezberlemekten öte onları içselleştirebilmelerini, kazandıkları beceri ve değerleri belirlenen düzeyde etkin bir şekilde kullanabilmelerini hedefler. Bu yönelimle, öğrencilerin aktif katılımını teşvik eden öğretim yaklaşımları ön plana çıkmakta, öğrenme ortamları ve kullanılan materyaller bu amaçla özenle seçilmekte ve tasarlanmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin kazanımlarının süreç içinde sürekli takibi ve gelişimlerinin kontrol altında tutulması esastır. Millî Eğitim Bakanlığının (MEB) 2017 yılında vurguladığı üzere, öğretme-öğrenme süreçleri ile ölçme ve değerlendirme uygulamalarının birbirini tamamlayıcı ve destekleyici bir uyum içinde olması, eğitimde kalitenin artırılması ve öğrenci başarısının üst seviyeye çıkarılması açısından önemlidir. Bu çerçevede, öğretim programları, öğrencilerin pasif alıcılar olmaktan çıkıp, bilgiyi aktif olarak işleyen, sorgulayan ve uygulayan bireyler haline gelmelerini amaçlayacak şekilde tasarlanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Eğitim sistemimizde, öğrencilerin bireysel farklılıklarını ön plana çıkaran ve çok yönlü gelişimlerini teşvik eden bir anlayışın benimsenmesi, ölçme ve değerlendirme uygulamalarında da önemli bir dönüşümü beraberinde getirmiştir. Bu dönüşüm, geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin yanı sıra alternatif araçların kullanımını da destekleyerek eğitimdeki çeşitliliği ve kapsayıcılığı artırmayı hedeflemektedir. Göçer'in (2014) belirttiği üzere; etkin bir öğrenme ve öğretim sürecinin sağlanabilmesi için ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrenenin özelliklerini dikkate alan ve hedeflenen kazanımların elde edilmesini mümkün kılan temel unsurlardandır. Ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğretim programlarının amacına ve içeriğine uygun şekilde yapılmalı; kazanım ve açıklamaların belirlediği sınırlar içinde kalmalıdır. Öğretim programı, öğretmenlere kullanacakları ölçme araçları ve yöntemleri konusunda esneklik tanısa da seçilen yöntemlerin teknik ve akademik standartlara uygun olması gerekmektedir. Bu uygulamalar, eğitim sürecinin her aşamasında gerçekleşmeli ve elde edilen sonuçlar, izlenen süreçlerle birlikte bütüncül bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Bireysel farklılıkların varlığı göz önüne alındığında her öğrenci için genel geçer, standart bir ölçme ve değerlendirme yönteminden söz etmek mümkün değildir. Her öğrencinin akademik gelişimi, farklı yöntemler ve tekniklerle değerlendirilmelidir. Eğitim sadece bilişsel yeterliliklerin ötesinde, duygusal ve

davranışsal boyutları da içermelidir; bu nedenle ölçme ve değerlendirme uygulamaları da bilişsel alanın ötesine geçmelidir. Ölçme ve değerlendirme süreçleri, öğretmen ve öğrencilerin aktif katılımıyla gerçekleştirilmeli ve çok boyutlu bir yaklaşım benimsenmelidir. Bireylerin ilgi, tutum, değer ve başarı gibi özellikleri zaman içinde değişebileceğinden bu özelliklerin anlık değil sürekli bir değişim içinde ölçülmesi esastır. Bu bağlamda ölçme ve değerlendirme uygulamaları, öğrencinin gelişimini bütün bu yönleriyle sürekli olarak izlemeli ve eğitimdeki süreçleri destekleyici nitelikte olmalıdır (MEB, 2019, s. 6). Ölçme ve değerlendirme, eğitim sürecinin her aşamasında öğrencilerin bireysel özelliklerini tanımaktan başlayarak eğitimin planlanması ve uygulanmasına kadar çok sayıda kritik işlevi yerine getiren, sürecin bütünlüğünü ve sürekliliğini sağlayan hayati bir bileşendir. Bu işlevler, eğitimdeki etkinliklerin şekillendirilmesinden öğrenci gelişiminin izlenmesine, öğrenme sürecinin doğru yönde ilerleyip ilerlemediğinin belirlenmesinden, yapılan eğitim çalışmalarının verimliliğinin değerlendirilmesine kadar geniş bir yelpazede yer alır. MEB (2019)'e göre, öğrencilerin eğitim programıyla hedeflenen bilgi ve becerileri kazanma düzeylerinin belirlenmesinde kullanılan ölçme ve değerlendirme uygulamaları, sürekli ve sistematik bir yaklaşımla gerçekleştirilmelidir. Öğretim sürecinin başında yapılan değerlendirme, öğrenci hakkında önemli bilgiler sağlayarak öğrenme hedeflerinin belirlenmesine yardımcı olurken öğretim sırasında yapılan değerlendirme hem öğrenciye hem de öğretmene sürecin nasıl ilerlediği ve hangi alanlarda iyileştirmeler yapılması gerektiği konusunda geri bildirimler sunar. Öğretim sonunda yapılan değerlendirme ise öğrenme hedeflerine ulaşıp ulaşılmadığını ve gelecekteki eğitim faaliyetleri için hangi düzeltmelerin yapılması gerektiğini belirlemek için esastır. Bu sürekli değerlendirme yaklaşımı, aynı zamanda öğrenme güçlüğü çeken öğrencilerin durumlarını belirlemek ve onlara yönelik müdahalelerde bulunmak için de önemli bir rol oynar. Sürekli gerçekleştirilen değerlendirmeler sayesinde, öğrencilerin öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorluklar erken tespit edilir ve gerekli destekler anında sağlanır. Bu yaklaşım, öğrencilerin akademik yeterliliklerinin yanı sıra duygusal ve sosyal gelişimlerinin de dikkate alındığı, onların bütün yönleriyle desteklendiği kapsayıcı bir eğitim ortamının oluşturulmasına katkıda bulunur.

Uluslararası eğitim alanında günlük tutma, yansıtıcı düşünme becerisinin geliştirilmesi açısından önemli bir yer tutar. Johns (2009), yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini anlamalarına ve öğrenme stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Günlük tutma, öğrencilerin kendi düşüncelerini, duygularını ve öğrenme deneyimlerini yansıtıcı bir şekilde analiz etmelerini sağlar. Bu, onların öğrenme sürecinde daha bilinçli ve aktif katılımcılar olmalarına katkıda bulunur. Benzer şekilde, Schön (2017) yansıtıcı pratiğin, mesleki ve kişisel gelişimin anahtarı olduğunu vurgulamıştır. Öğrencilerin kendi deneyimlerini yansıtması, onların eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmede etkili bir yöntemdir. Günlük tutmanın uluslararası eğitimdeki önemi, sadece bireysel gelişimle sınırlı kalmaz; aynı zamanda kültürel farkındalığın artırılmasına da katkı sağlar. Günlükler, öğrencilerin çeşitli kültürel perspektifleri anlamalarına ve kendi kültürel kimliklerini sorgulamalarına olanak tanır. Bu süreç, özellikle çok kültürlü ve uluslararası sınıflarda öğrencilerin birbirleriyle daha derin bağlar kurmalarını ve empati geliştirmelerini sağlar.

Uluslararası eğitim literatüründe, günlük tutmanın pedagojik faydaları da sıkça vurgulanmaktadır. Örneğin, Boud, Keogh ve Walker (2005), yansıtıcı günlüklerin öğrenme süreçlerinin derinleştirilmesinde ve öğrencilerin akademik başarılarının artırılmasında önemli bir araç olduğunu belirtmişlerdir. Günlük tutmanın bir diğer önemli yönü de öğrenci-öğretmen etkileşimini güçlendirmesidir. Günlükler,

öğretmenlere öğrencilerin düşünce süreçlerini ve öğrenme deneyimlerini doğrudan gözlemleme fırsatı sunar. Böylece öğretmenler, her bir öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına daha uygun geri bildirimler verebilir ve onları öğrenme süreçlerinde daha etkin bir şekilde destekleyebilir (Moon, 2006). Bu, aynı zamanda öğretmenlerin kendi pedagojik uygulamalarını yansıtıcı bir şekilde değerlendirmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır.

Sonuç olarak, uluslararası eğitimde günlük tutma, öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmeleri, kültürel farkındalık kazanmaları, akademik başarılarını artırmaları ve öğrenci-öğretmen etkileşimini güçlendirmeleri açısından çok yönlü bir araç olarak öne çıkmaktadır. Bu bağlamda, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda günlük tutmanın teşvik edilmesi, öğrencilerin hem akademik hem de kişisel gelişimlerine önemli katkılar sağlayacaktır.

Araştırmanın Amacı ve Kapsamı

Ölçme ve değerlendirme, öğrenme ve eğitim süreçlerinin temel taşlarından biridir ve öğretimde kullanılan yöntemler kadar öneme sahiptir. Eğitimde öğrencilerin bireysel ve akademik gelişimlerinin doğru bir şekilde tanınması, izlenmesi ve desteklenmesi için ölçme ve değerlendirme faaliyetleri önemli bir rol oynar. Özellikle Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda, öğrencilerin sürekli gelişimleri ve öğrenme süreçlerinin kalıcı ve anlamlı olması, sürekli dönütlerle desteklenen bir ölçme ve değerlendirme yaklaşımını gerektirir. Bu, öğrencilerin sadece akademik başarısının değil aynı zamanda öğrenme alışkanlıklarının ve tutumlarının da izlenmesi ve geliştirilmesi anlamına gelir.

Bu çalışmanın temel amacı, öğretim süreçlerinde ölçme ve değerlendirme faaliyetlerinin daha etkin bir biçimde gerçekleştirilmesini sağlayacak araçlardan biri olarak öğrenci günlüklerinin kullanımının önemini vurgulamaktır. Günlük kullanımı, süreç değerlendirme yaklaşımının bir parçası olarak, öğrencilerin günlük etkinliklerindeki ilerlemelerini kayıt altına almak, öğrenme deneyimlerini yansıtmak ve bunları değerlendirmek için değerli bir araçtır. Günlükler, öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olurken öğretmenlere de öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha iyi anlama ve destekleme konusunda somut veriler sağlar. Bu çalışmada, günlüklerin Türkçe öğretiminde nasıl etkin bir şekilde kullanılabileceği ve bu aracın öğretmenler tarafından tanınması ve kullanılması, öğrencilerin dil gelişimlerini destekleme ve süreç değerlendirme kapsamında tamamlayıcı bir ölçme ve değerlendirme aracı olarak yerini bulması konusunda ayrıntılı bir inceleme yapılacaktır.

Uluslararası eğitim literatürü, yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini anlamalarına ve öğrenme stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu göstermektedir (Johns, 2009; Schön, 2017). Günlük tutma, öğrencilerin kendi düşüncelerini, duygularını ve öğrenme deneyimlerini analiz etmelerini sağlar ve bu süreç, onların eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmede etkili bir yöntemdir. Bu bağlamda, günlüklerin uluslararası eğitimde yansıtıcı düşünme ve kültürel farkındalığı artırma işlevleri göz önüne alınarak, Türkçe eğitiminde de benzer işlevlere sahip olacağı öngörülmektedir.

Günlüklerin kullanımı, bireysel gelişimle sınırlı kalmayıp, eğitimde de önemli pedagojik faydalar sunmaktadır. Boud, Keogh ve Walker (2005), yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin öğrenme süreçlerini derinleştirmede ve akademik başarılarını artırmada etkili bir araç olduğunu vurgulamışlardır. Günlük tutmanın bir diğer önemli boyutu, öğrenci-öğretmen etkileşimini güçlendirmesidir. Günlükler, öğretmenlere öğrencilerin düşünce süreçlerini ve öğrenme deneyimlerini doğrudan gözlemleme imkânı sunar. Bu

sayede öğretmenler, her bir öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına yönelik daha spesifik geri bildirimler sağlayabilir ve öğrenme süreçlerinde öğrencileri daha etkin bir şekilde destekleyebilir (Moon, 2006). Ayrıca, bu süreç, öğretmenlerin kendi pedagojik uygulamalarını yansıtıcı bir şekilde değerlendirmelerine ve geliştirmelerine olanak tanır, böylece eğitimde daha yüksek kalitenin sağlanmasına katkıda bulunur.

Bu yüzden çalışmanın amacı, ölçme ve değerlendirmenin işlevine uygun olarak Türkçe eğitiminde süreç değerlendirme kapsamında kullanılacak tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme araçlarından günlük kullanımının önemi ve işlevlerine dikkat çekmektir. Bu çerçevede çalışmada günlüğün, Türkçe öğretmenlerince tanınması ve tamamlayıcı bir süreç değerlendirme aracı olarak Türkçe eğitiminde etkili bir şekilde kullanılması çalışmanın öncelikli amaçları arasındadır. Bu bağlamda, uluslararası ve teorik temellere dayanan bu inceleme, Türkçe eğitiminde yansıtıcı günlüklerin kullanımının öğrencilerin akademik ve kişisel gelişimlerine olan katkılarını detaylı bir şekilde ortaya koyacaktır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, var olan bilgi birikimini derleyerek ve mevcut literatürü kapsamlı bir şekilde inceleyerek oluşturulmuş bir alanyazın derlemesidir. Bruce (1999) tarafından vurgulandığı üzere, alanyazın derlemeleri, bir araştırmanın zeminini oluşturur ve bu araştırmanın hem teorik hem de metodolojik bağlamda nasıl konumlandırılacağına dair bir çerçeve sunar. Alanyazın derlemeleri, bir alanın mevcut araştırma çalışmalarını kritik bir bakış açısıyla inceleyen, bu çalışmaların birbiriyle olan ilişkisini analiz eden ve böylece konu hakkında derinlemesine bir anlayış geliştirmeyi hedefleyen yazılardır. Bu süreçte, literatürde yer alan çalışmaların özetlenmesinin yanı sıra, bunların değerlendirilmesi, birbirleri arasındaki benzerlik ve farklılıkların ortaya konulması ve araştırmalar arasındaki ilişkilerin belirlenmesi gerekmektedir (Akt. Kızıltepe, 2017, s. 36). Çalışmanın amacına ulaşmak adına, ilgili alanyazında kapsamlı bir tarama gerçekleştirilmiştir. Bu taramada, çalışmanın konusuyla doğrudan ilgili olan ve Türkçe eğitimi, ölçme ve değerlendirme araçları ve günlük kullanımının eğitimdeki rolü üzerine odaklanan araştırmalar tercih edilmiştir. Aynı zamanda konu ile ilgili farklı araştırma yöntemleri ve yaklaşımları içeren çalışmalar seçilmiştir. Bu, konunun çok yönlü bir şekilde ele alınmasını ve literatürdeki bilgi boşluklarının daha iyi anlaşılmasını sağlamıştır.

Araştırma sürecinde öncelikle konuyla ilgili mevcut literatür taranmıştır. Elektronik veri tabanları (Google Scholar, JSTOR, ERIC, vb.) ve kütüphaneler kullanılarak kapsamlı bir literatür taraması yapılmıştır. Belirlenen çalışmaların özetleri çıkarılmış, bulguları değerlendirilmiş ve eleştirel bir bakış açısıyla analiz edilmiştir. Çalışmalar arasındaki benzerlikler ve farklılıklar belirlenmiş ve bu bilgiler sentezlenmiştir. Elde edilen veriler, günlüklerin eğitimdeki rolünü ve etkisini açıklayan bir çerçeve oluşturacak şekilde yorumlanmış ve yazıya dökülmüştür. Bu süreçte, deneyimli araştırmacıların kişisel görüş ve yorumları da entegre edilmiştir. Bu çalışmada Türkçe eğitiminde tamamlayıcı ölçme değerlendirme aracı olarak günlüklerin eğitimdeki rolü ve önemi ele alınmıştır. Bu çerçevede, günlük kullanımının öğrenci gelişimine ve öğretim süreçlerine olan katkıları ele alınmış ve literatürdeki bilgi boşlukları belirlenerek bu boşluklara yönelik öneriler sunulmuştur.

Öğrenme günlükleri, eğitim süreçlerinde öğrencilerin öğrenme deneyimlerini yansıtan ve öğrenme süreçleri hakkında zengin bilgiler sunan etkili bir ölçme ve değerlendirme aracı olarak öne çıkar. Bu günlükler, öğrencilerin sınıf içi etkinlikleri,

kavrayış düzeyleri ve karşılaştıkları zorluklar hakkında değerli içgörüler sağlar, böylece öğretmenlerin öğrenci başarısını daha iyi takip etmelerine ve desteklemelerine olanak tanır. Günlükler aracılığıyla öğrenciler, hangi konuları rahatlıkla öğrendiklerini, hangi alanlarda destek ihtiyacı hissettiklerini ve öğrenme süreçlerinde hangi engellerle karşılaştıklarını açıkça ifade edebilirler. Başol'un (2019) belirttiği gibi, günlüklerde öğrenciler kendi sorularını, anlamadıkları noktaları, ders hakkındaki düşüncelerini ve dersin belli kısımları hakkında hissettikleri tercihleri dile getirebilirler. Bu; öğretmenler için öğrencilerin öğrenme süreçlerini anlamak, onlara bireysel düzeyde geri dönüşler yapmak ve müfredatı veya öğretim yöntemlerini öğrencilerin ihtiyaçlarına göre uyarlamak adına kritik bir fırsattır. Öğrenme günlüklerinin kullanımı, öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımalarını ve öğrenme sürecinde aktif rol almalarını sağlar, aynı zamanda öğrencilerin dersle ilgili konuları daha derinlemesine düşünmelerine ve sınıf içinde karşılaştıkları sorunları gidermelerine yardımcı olur. Kendi düşüncelerine değer verildiğini hisseden öğrenciler, daha fazla özgüven kazanır ve öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorlukları çekinmeden dile getirirler, bu da öğretim sürecinin her iki taraf için de daha etkili ve anlamlı hale gelmesine katkıda bulunur.

Türkçe Eğitiminde Tamamlayıcı Değerlendirme Aracı Olarak Günlük

Türkçe eğitiminin temel amacı, öğrencilere dilin yapısal özelliklerini öğretmenin ötesinde dilin işlevsel kullanımını kavratmak ve onları etkin iletişim becerileri ile donatmaktır. Bu hedefe ulaşmada geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemleri yeterli olmayabilir, çünkü bu yöntemler genellikle dilin belirli özelliklerinin kullanımını ölçme eğilimindedir. Oysa dil, canlı ve dinamik bir yapıya sahip olup gerçek dünya bağlamında çok daha zengin bir kullanıma ihtiyaç duyar. Bu bağlamda Türkçe eğitiminde tamamlayıcı değerlendirme araçlarının kullanımı, öğrencilerin dil becerilerini daha kapsamlı bir şekilde geliştirmelerine olanak tanıyabilir. Günlükler; öğrencilerin düşüncelerini, hissettiklerini ve öğrendiklerini özgürce ifade edebilecekleri kişisel yazılar olup öğrencilerin dil becerilerini özellikle de yazma ve kritik düşünme yeteneklerini geliştirmede önemli bir rol oynayabilir. Günlük yazımı, Türkçe derslerinde öğrencilerin düşüncelerini düzenlemelerine ve duygu ile düşüncelerini etkili bir biçimde ifade etmelerine yardımcı olur. Aynı zamanda, öğretmenlere öğrencilerin bireysel ilerlemelerini gözlemlene ve anlama imkânı sunarak öğrenci merkezli bir öğrenme ortamı oluşturulmasına katkıda bulunabilir.

Türkçe eğitiminin temel amaçlarından biri, öğrencilerin dil becerilerini geliştirmek ve onları etkili iletişim kurabilecek bireyler olarak yetiştirmektir. Bu kapsamda günlük kullanımı, öğrencilerin ifade becerilerini geliştirme ve akademik başarılarını artırma konusunda önemli bir araç olarak ortaya çıkmaktadır. Günlükler, öğrencilere sınıf içindeki deneyimlerini düşünmeleri ve bunları yazılı bir biçimde ifade etmeleri için bir alan sağlar. Yazma süreci, öğrencilere kendi düşüncelerini, duygularını ve sınıfta karşılaştıkları zorlukları dile getirme fırsatı tanır. "Günlükler, öğrencilere sınıftaki deneyimlerini yansıtma fırsatı sağlamak ve yazma işlemiyle iletişim kurmaktadır. Bu şekilde öğrenciler korktukları ve çekindikleri durumları yazarak belirtebilmektedirler. Öğrenciler günlüklerinde çözmeye çalıştıkları problemlere, kullandıkları yöntemlere, deney süresince yaptıkları gözlemlere (şekiller yardımıyla) ve ulaştıkları sonuçlara yer vermektedirler" (Ruiz-Primo vd., 2004; Akt., Güven, 2013, s. 16). Bu, öğrencilerin hem yazılı anlatım becerilerini geliştirmelerine yardımcı olmakta hem de bilgiyi işleme ve eleştirel düşünme becerilerini artırmaktadır. Öğrencilerin günlüklerine dökülen bu deneyimler, onların öğrendiklerini pekiştirir ve yeni bilgilerin kişisel anlam kazanmasına yardımcı olur. Özellikle Türkçe eğitiminde, günlükler öğrencilere düşüncelerini düzenli bir şekilde ifade etme pratiği kazandırırken, aynı

zamanda yazma korkusunun üstesinden gelmelerine de destek olur. Yazarak ifade, öğrencilerin kendi iç dünyalarına daha rahat bir şekilde erişmelerini ve bu iç dünyalarını dışa vurarak özgüvenlerini artırmalarını sağlar. Dolayısıyla günlük kullanımı, Türkçe eğitiminde öğrencilerin çok yönlü gelişimine katkıda bulunan ve onların dil yeterliliklerini güçlendiren temel bir strateji olarak kabul edilebilir.

Yazılı anlatım becerisi, dil öğreniminde merkezi bir yer tutar ve bu becerinin geliştirilmesi için sürekli ve düzenli yazma pratiği önemlidir. Günlük tutma, yazılı anlatım becerilerinin geliştirilmesinde etkili bir yöntem olarak önerilmektedir. Savaşkan'ın (2014) belirttiği üzere, günlüklerde her gün yaşanan olayların, hissedilen duyguların ve düşüncelerin kaydedilmesi, öğrencilerin bu deneyimleri zihinsel olarak yapılandırılmalarına yardımcı olur. Bu süreçte, olayların kronolojik sırasını izleme ve düşüncelerini açık bir şekilde ifade etme becerileri gelişir. Öğrencilerin günlük tutmaları, sadece dil becerilerinin artmasına katkıda bulunmakla kalmaz, aynı zamanda onların zihinsel becerilerini de geliştirir. Olayları ve duyguları kelimelere dökme süreci, öğrencilerin analitik düşünme ve eleştirel değerlendirme gibi becerilerini güçlendirir. Günlük yazımı ayrıca, öğrencilerin olaylar arasındaki ilişkileri kurma ve anlamlı bütünler oluşturma yeteneğini de geliştirir. Bu, öğrencilerin yazılı anlatımlarında daha net ve etkili iletişim kurmalarını sağlar ve böylece onların akademik başarılarına ve kişisel ifade kapasitelerine olumlu katkılarda bulunur. Günlük tutma, öğrencilerin her gün karşılaştıkları olayları ve bu olaylara verdikleri duygusal tepkileri düşüncelerini düzenleyerek kaydetmelerine olanak tanıyan, dil öğrenimi ve bilişsel gelişim için değerli bir araçtır. Bu pratik, yazma alışkanlıklarını güçlendirirken aynı zamanda öğrencilerin kendilerini ve çevrelerini daha derinlemesine anlamalarına ve ifade etmelerine yardımcı olur.

Öğrenme günlükleri, eğitim sürecinin etkili bir şekilde ilerlemesinde öğretmenlere kıymetli bilgiler sağlayan bir kaynak olarak işlev görür. Walker'a göre (Akt. Ayyıldız, 2010, s. 36), öğrenci tarafından yazılan günlükler, öğrencilerin kendi öğrenme deneyimlerini yansıtma ve bu süreci analiz etmelerine olanak tanır. Günlüklerin düzenli olarak gözden geçirilmesi, öğrencilere kendilerini izleme ve değerlendirme şansı verirken, öğretmenler bu yazılı materyalleri inceleyerek öğrencilerine yapıcı geribildirimler sunabilir ve onların konuya dair anlayışlarını derinleştirebilirler. Ayyıldız'ın belirttiği gibi (2010, s. 34), günlük tutma pratikleri, öğrenme sürecinin öğretmen tarafından değil, öğrenenler tarafından yönlendirildiğinin altını çizer. Öğretmenler, öğrencilerin her gün öğrendikleri hakkında notlar almalarını faydalı bulmakta ve bu şekilde öğrencilerin öğrenmelerini kendi kendilerine takip etmelerini ve öğrenme süreçlerini daha iyi anlamalarını sağlamaktadır. Bazir (2016)'e göre, dil eğitiminde günlük tutmanın, bireyin dil gelişim sürecini izlemesi ve yapılan dilsel hataları tespit etmesi açısından büyük önemi vardır. Ayrıca, Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda, günlük tutmanın öğrencilerin yazma becerilerinin geliştirilmesinde önemli bir rol oynadığı ve bu nedenle öğretmenlerin öğrencileri bu yönde teşvik etmelerinin beklendiği ifade edilmiştir (MEB, 2019). Bu durum, günlük tutmanın sadece öğrenci merkezli bir faaliyet olmakla kalmayıp, aynı zamanda öğretim sürecinin şekillendirilmesinde de aktif bir rol oynadığını göstermektedir.

Uluslararası eğitim literatüründe, günlük tutmanın öğrencilerin yansıtıcı düşünme becerilerini geliştirmede önemli bir araç olduğu sıkça vurgulanmaktadır. Johns (2009), yansıtıcı günlüklerin öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini anlamalarına ve öğrenme stratejilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Günlük tutma, öğrencilerin kendi düşüncelerini, duygularını ve öğrenme deneyimlerini analiz etmelerini sağlar ve bu süreç, onların eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini

geliştirmede etkili bir yöntemdir. Bu bağlamda, günlüklerin uluslararası eğitimde yansıtıcı düşünme ve kültürel farkındalığı artırma işlevleri göz önüne alınarak, Türkçe eğitiminde de benzer işlevlere sahip olacağı öngörülmektedir.

Türkçe eğitiminde günlük kullanımının yerel literatürdeki yansımaları da oldukça olumludur. Başol (2019) ve Ayyıldız (2010) gibi araştırmacılar, günlük tutmanın öğrencilerin yazılı anlatım becerilerini geliştirdiğini ve öğretmenlere öğrencilerin öğrenme süreçlerini daha iyi anlama fırsatı sunduğunu belirtmektedir. Günlük tutma, öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımalarını ve öğrenme sürecinde aktif rol almalarını sağlar, aynı zamanda öğrencilerin dersle ilgili konuları daha derinlemesine düşünmelerine ve sınıf içinde karşılaştıkları sorunları gidermelerine yardımcı olur. Kendi düşüncelerine değer verildiğini hisseden öğrenciler, daha fazla özgüven kazanır ve öğrenme sürecinde karşılaştıkları zorlukları çekinmeden dile getirirler, bu da öğretim sürecinin her iki taraf için de daha etkili ve anlamlı hale gelmesine katkıda bulunur.

Öğrenci günlükleri, öğrencilerin yazma becerilerini geliştirme ve yazma tutukluğunu azaltma konusunda etkili bir araçtır. Özbay ve Zorbaz (2012) tarafından yapılan araştırmalar, düzenli günlük tutmanın öğrencilere düşüncelerini ve duygularını yazıya dökmeleri için gerekli özgüveni sağladığını ve yazılı ifade becerilerinin arttığını ortaya koymuştur. Ayrıca, Akyol (2011) yazma becerilerinin gelişmesinin, düşüncelerin daha detaylı bir şekilde incelenmesini ve bilginin etkili bir biçimde aktarılmasını sağladığını belirtmektedir.

Sonuç olarak hem uluslararası hem de yerel literatür, günlük tutmanın Türkçe eğitiminde tamamlayıcı bir değerlendirme aracı olarak önemli bir rol oynadığını göstermektedir. Günlükler, öğrencilerin dil becerilerini geliştirirken, öğretmenlere de öğrencilerin bireysel öğrenme süreçlerini daha iyi anlama ve destekleme fırsatı sunar. Bu nedenle, Türkçe eğitiminde günlük kullanımının teşvik edilmesi, öğrencilerin çok yönlü gelişimine katkıda bulunacak ve onların dil yeterliliklerini güçlendirecektir.

Yansıtıcı Günlük

Günlüklerin kullanımı, öğrencilerin eğitim süreçlerine ve öğrenme hedeflerine bağlı olarak çeşitlenmektedir. Boud'un (2001) belirttiği gibi (Akt. Can ve Altuntaş, 2016, s. 55), günlük yazma, öğrencilerin karşılaştığı çeşitli etkinliklerde kullanılmak üzere farklı formatlarda tasarlanabilir. Günlüklerin bu adaptasyon kabiliyeti, onları öğrencilerin gelişimlerini izleme ve değerlendirme açısından etkili bir araç haline getirir. Kazu ve Demiralp (2012), McDonald ve Dominguez (2009), Wilson ve Jan (1993) tarafından yapılan çalışmalarda aktarıldığı üzere (Cengiz, 2014, s. 9), yansıtıcı günlükler öğrencilerin öğrenme süreçleri üzerine derinlemesine düşünmelerini teşvik eder, düşünme becerilerini geliştirir, bilgi düzeylerini ve öğrenmeye olan ihtiyaçlarını saptamalarına yardımcı olur ve bu bilgiler doğrultusunda özgüven kazanarak öğrenmelerini ilerletecek uygun yöntemleri belirlemelerine imkân tanır.

Çiğdem'in (2012, s. 18) belirttiği gibi, alanyazında "yansıtıcı günlük", "günlük", "öğrenme kayıtları", "yansıtıcı yazılar" ve "öğrenme günlüğü" gibi terimler, öğrencilerin düşüncelerini, yansımalarını, duygularını ve eylemlerini kaydetmek amacıyla kullanılmakta ve benzer işlevleri ifade etmektedir. Bu çeşitlilik, günlüklerin öğrenme sürecinin farklı yönlerini aydınlatmada ne kadar kapsamlı kullanılabileceğinin bir göstergesidir ve eğitimcilerin bu araçları öğretim ve değerlendirme stratejilerine entegre etmelerinin önemini vurgular.

Wilson ve Jan'a göre (1993), yansıtıcı günlükler, öğrencilerin kişisel tepkilerini, görüşlerindeki değişimleri ve öğrenme süreçlerine dair kazandıkları bilgileri

kaydetmeleri için kullanılan bir araçtır (Akt. Melanlıoğlu ve Demir Atalay, 2016, s. 59). Bu günlükler, öğrencilerin eğitim deneyimlerini bireysel bir perspektiften yansıtma ve bu deneyimler üzerine düşünmelerini sağlar. Moon (1999) ise yansıtıcı günlüklerin eğitimde birden fazla amaca hizmet ettiğini belirtir (Akt. Can ve Altuntaş, 2016, s. 55). Bu amaçlar şunları içerir:

- Soru sorma alışkanlığını ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek, öğrenmenin kalitesini derinleştirmek.
- Öğrencilere, kendi öğrenme süreçlerini anlama fırsatı sunmak.
- Öğrenme sürecinde öğrencilerin sorumluluk almasını ve aktif katılımını teşvik etmek.
- Öğrencilerin profesyonelliklerini ve profesyonel uygulamalarını geliştirmek.
- Öğrencinin kişisel gelişimi boyunca kendini değerlendirme yetisini güçlendirmek.
- Sezgisel anlayış ve yaratıcılığı geliştirmek.
- Öğrenmenin sunumu ve yazılı ifadesini kolaylaştırmak.
- İfade edilmesi zor olan konular için alternatif bir iletişim yolu sunmak.
- Grup içi etkileşimi ve yansıtıcı düşünmeyi desteklemek.

Yansıtıcı günlüklerin bu çok yönlü işlevleri, öğrenme süreçlerindeki kritik düşünme ve kişisel yansıma yeteneklerini geliştirme konusunda öğrencilere yardımcı olmakla kalmaz aynı zamanda öğretmenlere de öğrencilerinin ilerlemesini ve gelişimini anlama konusunda derinlemesine bir bakış açısı sunar. Bu yüzden yansıtıcı günlük kullanımı, modern eğitim pratiklerinde önemli bir yere sahiptir.

Yansıtıcı günlükler, Malthouse ve Roffey-Barentsen'e göre (2013), belirli bir yapıya sahip olmalarıyla geleneksel günlüklerden ayrılır. Yansıtıcı günlükler, Kolb'un önerdiği deneyimsel öğrenme modelini izler. Bir deneyim yaşanır, bu deneyim üzerine düşünülür, deneyimden öğrenme gerçekleşir, sonuçlar çıkarılır ve bir sonraki adım için planlama yapılır. Bu, sürekli bir öğrenme döngüsüdür (Akt. Cengiz 2014, s. 25).

Akkoyunlu, Telli, Menzi Çetin ve Dağhan (2016, s. 316-317) ise, yansıtıcı düşünme becerilerinin geliştirilmesinde yansıtıcı günlüklerin, günlük tutmanın, video kayıtlarının ve öğrenci gelişim dosyalarının sıkça kullanıldığını belirtmişlerdir. Özellikle yansıtıcı günlükler, öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki ilerlemeyi izlemelerine ve kaydetmelerine imkân tanır, böylece öğrenciler kendi gelişimlerini görebilir ve düşünme becerilerini geliştirebilir. Bu süreç, öğrencilerin öğrenmeye aktif katılımını da teşvik eder. Ayrıca, öğrencilere sınıf içinde öğrendikleri bir konu hakkında ya da bir tartışmaya katılımları sırasında yaşadıkları deneyimleri kendi perspektiflerinden yansıtma için bir alan sağlayan yansıtıcı günlükler, düşünme becerilerinin gelişimine katkıda bulunabilir. Akkoyunlu ve arkadaşlarının (2016) çalışması, yansıtıcı günlüklerin, öğrencilerin kişisel ve akademik gelişimlerini destekleyen güçlü bir araç olarak eğitimciler tarafından kullanılabileceğini vurgular.

Ağ Günlükleri

Ağ günlükleri, teknik beceri gerektirmeksizin, kullanıcıların multimedya içerik oluşturabildiği ve paylaşabildiği, ters kronolojik sırayla güncellenen, yorum eklenebilen ve farklı kaynaklara bağlantılar içerebilen çevrimiçi platformlardır (Bodur, 2010, s. 18). Bu platformlar, öğretmenlerin ders materyallerini paylaşması ve öğrencilerin takibinde;

öğrencilerin ise kendi duygu, düşünce ve bilgilerini ifade etmede sıklıkla kullanılmaktadır.

Altun (2005) tarafından belirtilen ve Bodur (2010, s. 35) tarafından aktarılan kullanım örnekleri ise şunları içerir:

- Öğrencilerin öğrenme süreçlerini yansıttığı öğrenci çalışma dosyaları ve öğrenme günlükleri olarak kullanılabilir.
- Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini belgelemek ve paylaşmak için bir araç olabilir.
- Ders içeriği ve sınıf içi iletişim için bir platform sunabilir.
- Sınıf dışında topluluk ilişkilerini geliştirmek ve sanal topluluklar oluşturmak için kullanılabilir.
- Bilgi yönetimi ve kaynakların paylaşımı için bir araçtır.
- Başarılı eğitim uygulamaları ve bu uygulamaların sonuçları olarak başarı hikâyelerini yayınlamak için kullanılabilir.
- Araştırma süreçlerinin kaydedildiği araştırma günlükleri olarak işlev görebilir.

Bu çeşitlilik, ağ günlüklerinin eğitimde çok yönlü ve esnek bir iletişim ve yansıtma aracı olarak kullanılabileceğini gösterir. Öğretmen ve öğrencilerin bu aracı kendi ihtiyaçlarına göre uyarlayarak eğitim süreçlerini zenginleştirebilecekleri anlaşılmaktadır. Bodur'un (2010) tespitlerine göre, öğretim ve öğrenme süreçlerinde, geleneksel ürün tabanlı değerlendirmenin yerini giderek daha fazla süreç değerlendirmesi almaktadır. Bu bağlamda, çalışma dosyaları ya da portfolyolar, öğrencinin ilerlemesini ve gelişimini zaman içinde gösteren süreç değerlendirmesinin kritik unsurlarından biri olarak kabul edilir. Ağ günlükleri, bu portfolyoları dijital bir ortamda saklama, ders içinde ve ders dışında öğrenenlere erişim sağlama özellikleri sayesinde etkileşimli ve dinamik bir öğrenme ortamı oluşturulmasına yardımcı olur.

Ağ günlüklerinin sağladığı imkânlar arasında, ziyaretçilerin yorum yapma, geri bildirimde bulunma, iş birliğine dayalı çalışmalar gerçekleştirme ve bunları kolaylıkla saklama gibi özellikler bulunur. Bu özellikler, öğrenme sürecini, öğrencilerin aktif katılımını ve öğretmenler ile öğrenciler arasındaki sürekli etkileşimi teşvik eden önemli bir araç haline getirir. Ağ günlükleri, öğrencilerin öğrenme süreçleri boyunca edindikleri bilgi ve becerileri sürekli olarak yansıtmalarına ve değerlendirmelerine olanak tanırken, öğretmenlere de öğrencilerin gelişimini daha iyi izleme ve destekleme fırsatı sunar. Bu interaktif platform, aynı zamanda öğrencilerin öz değerlendirme yapmalarına ve kişisel öğrenme hedeflerine ulaşmalarına da katkıda bulunur.

Araújo ve diğerlerinin (2016) araştırmasında ağ günlüklerinin, etkileşim ve iş birliğini teşvik eden, eleştirel düşünmeyi ve bilgi arama yeteneğini geliştiren, sorumluluk duygusu kazandıran ve eğlenceli bir öğrenme aracı olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Erdoğan (2012) ise ağ günlüklerinin kullanımı sayesinde öğrencilerin bilgisayar kullanımına olan ilgilerinin arttığını, sıkılmadan bilgisayar teknolojilerini kullanma becerilerinin geliştiğini gözlemlemiştir. Kocaoğlu'nun (2015) çalışmasına göre öğrenciler, ağ günlüklerini kullanarak konuları tekrar edebilme ve böylece daha iyi anlama imkânı bulduklarını, ayrıca bu süreci eğlenceli bulduklarını ifade etmişlerdir. Özkan ve Bada'nın (2012) çalışmasında öğrenciler, ders içinde ağ günlüğü kullanmanın kendilerine sorumluluk duygusu verdiğini, iş birlikçi çalışmayı ve bilgi paylaşımını teşvik ettiğini, eleştirel düşünme yeteneklerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Baş ve Tüzün'ün (2007) araştırmasında ise ağ günlüklerinin, öğrenmeyi destekleyen,

motivasyonu artıran etkileşim ve paylaşım imkânları sunmanın yanı sıra, teknik bilgi gerektirmeden, arşivleme niteliği taşıyan ve zaman tasarrufu sağlayan bir araç olarak olumlu değerlendirildiği kaydedilmiştir (Akt. Gündoğdu ve Korucu, 2018, s. 221-222). Bu araştırmaların sonuçları, ağ günlüklerinin modern eğitimde önemli bir yere sahip olduğunu ve öğrenme sürecini zenginleştiren bir araç olarak değerlendirildiğini göstermektedir.

Tartışma ve Sonuç

Günlükler, öğrenme ve öğretme sürecinin etkin bir parçası olarak öğrencilerin sınıf içi ve dışı deneyimlerini, etkinliklere olan katılımlarını ve bu etkinlikler sırasında yaşadıkları duygusal tepkileri belgeleyen kişisel kayıtlardır. Öğrenciler günlüklerde; günlük etkinlikler hakkındaki düşüncelerini, hissettikleri zevki ya da hayal kırıklığını ve beklentilerini ifade ederler. Bu süreçte, öğrenciler öğrendiklerini somutlaştırır ve öğrenilen bilginin kişisel değerini keşfederler. Günlükler, öğrencilere öğrenme süreçlerinin ürünlerini ve gelişimlerini düşünme ve bu gelişimleri ifade etme imkânı tanır. Göçer (2014) tarafından da belirtildiği gibi, günlük tutma pratiği, öğrenilenlerin kalıcılığı için önemli bir rol oynar ve öğrencilerin edindikleri bilgiyi beceriye dönüştürmelerini ve bu becerileri günlük yaşamda uygulamalarını sağlar. Günlük, bu açıdan bakıldığında, sadece öğrencilerin öğrenme deneyimlerini kaydetmekle kalmaz, aynı zamanda öğrenme süreçlerinin derinleştirilmesi ve zenginleştirilmesine katkıda bulunur. Öğrencilerin kendilerini ifade etme biçimleri ve öğrenme süreçleri hakkındaki düşünceleri, öğretmenler için öğrenci başarısını ve ihtiyaçlarını anlamak adına değerli bir geri bildirim kaynağı haline gelir. Bu geri bildirimler, öğretim stratejilerinin ve müfredatın etkinliğinin değerlendirilmesi ve geliştirilmesi için de kullanılabilir. Öğrenci günlükleri bu nedenle, öğretim sürecinin hem öğrenci hem de öğretmen için daha bilinçli ve yönlendirilmiş olmasına yardımcı olan çok boyutlu bir araçtır.

Günlük tutma, öğrencilerin eğitim sürecindeki bireysel gelişimlerini destekleyen ve onların öğrenme deneyimlerini daha anlamlı kılan bir yöntem olarak kabul edilmektedir. Ünver (2010), günlük tutmanın faydalarını çok yönlü olarak ele almış ve bu faydaları öğrencilerin entelektüel ve duygusal gelişimlerini destekleyen bir dizi avantaj olarak sıralamıştır. Öğrenciler, günlükler aracılığıyla yeni sorunlar ve sorular üzerinde düşünmeye teşvik edilirler, düşüncelerini daha sistemli bir biçimde ifade edebilirler ve kendi öğrenme süreçlerini gözden geçirme fırsatı bulurlar. Günlükler, öğrencilere duygularını ve davranışlarındaki değişimleri izleme şansı verir, bu da öz-farkındalık ve öz-düzenleme becerilerinin gelişimine katkıda bulunur. Aynı zamanda, öğrencilerin kendi öğrenmelerini değerlendirme olanağı sağlar, hatalardan öğrenmeyi ve aynı yanlışları tekrarlamamayı mümkün kılar. Günlük yazma süreci, öğrencilerin kendilerini daha iyi tanımalarına ve gözlemlemesine yardımcı olur, böylece öğrenme süreçleri boyunca proaktif ve reflektif olmalarını sağlar. Küçükkoğlu, Ozan ve Taşgın (2016) tarafından aktarılan bu yararlar, günlük tutmanın sadece akademik bir etkinlik olmaktan öte, öğrencilerin kişisel ve akademik gelişiminde kritik bir rol oynadığını göstermektedir. Bu nedenle, günlük tutma, öğrencilerin bireysel öğrenme yolculuklarında kendilerini ifade etme, düşünme ve öğrenme süreçlerini derinleştirme becerilerini geliştirmek için güçlü bir araç olarak değerlendirilmektedir.

Günlükler bireylere düşüncelerini ve deneyimlerini kaydetme, dil becerilerini geliştirme ve içsel bir bakış sürecini teşvik etme gibi çeşitli yararlar sağlamaktadır. Günlük tutma, öğrenme, gelişme ve kişisel ifade yolculuğunda etkili bir araç olarak değerlendirilebilir ve bireylerin kendilerini daha iyi anlamalarına, böylece kendi üzerine düşünerek dönüşüm gerçekleştirmelerine yardımcı olabilir. Bu sebeplerden dolayı, günlüklerin eğitim amaçlı kullanımı önemli bir yer tutmaktadır (Mutlu ve Uygur, 2023).

Mevcut literatür taraması ve yapılan araştırmalar göstermektedir ki; tamamlayıcı ölçme değerlendirme araçlarından biri olan günlüklerin kullanımı, ölçme ve değerlendirme amacıyla eğitim alanında yeterince tanınmamış ve kullanılmamıştır. Özellikle Türkçe dersleri bağlamında yansıtıcı günlük yazma pratiklerine dair çalışmalar sınırlı kalmıştır (Can ve Altuntaş, 2016). Yansıtıcı günlüklerin potansiyeli, daha çok öğretmen adaylarının eğitimi üzerine yapılan çalışmalarda incelenmiş ve bu alanda önemli bir araç olarak vurgulanmıştır (Özbek ve Köse 2019; Küçüköğlü, Ozan ve Taşgın, 2016; Akkoyunlu, Telli, Menzi Çetin ve Dağhan, 2016; Ekiz 2006). Bu durum, Türkçe derslerinde yansıtıcı günlüklerin kullanımının artırılması gerektiğini göstermektedir.

Yerel ve uluslararası literatür karşılaştırıldığında, uluslararası çalışmalarda günlüklerin yansıtıcı düşünme ve eleştirel düşünme becerilerinin geliştirilmesine olan katkıları üzerinde daha fazla durulduğu gözlemlenmektedir (Johns, 2009). Yerel çalışmalar ise daha çok günlüklerin yazma becerilerini geliştirmedeki rolüne odaklanmaktadır (Akpınar, Ercan Güven ve Yiğit, 2024; Can, 2024; Çınar ve Katrancı, 2024; Başol, 2019; Temel ve Katrancı 2019; Çocuk, Yelken ve Ozer, 2016; Özsoy 2015; Özbay ve Zorbaz, 2012). Her iki literatürde de ortak olarak vurgulanan nokta, günlüklerin öğrencilerin öğrenme süreçlerini derinleştirmedeki etkisidir.

Sonuç olarak, yansıtıcı günlüklerin Türkçe eğitiminde kullanımı, öğrencilerin dil becerilerini geliştirme, eleştirel düşünme becerilerini artırma ve kültürel farkındalık kazandırma açısından büyük bir potansiyele sahiptir. Eğitimcilerin bu potansiyeli değerlendirmeleri ve günlükleri etkin bir şekilde kullanmaları, Türkçe eğitiminde daha anlamlı ve katılımcı bir öğrenme ortamı oluşturacaktır.

Öneriler

- Türkçe eğitiminde günlük kullanımının teşvik edilmesi, öğretim programlarına entegre edilmesi sağlanabilir. Günlüklerin yazılı anlatım becerilerini geliştirme ve eleştirel düşünmeyi teşvik etme potansiyelinin değerlendirilmesi gerekmektedir.
- Eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarına günlük kullanımının önemini ve yöntemlerini öğreten programlar geliştirilebilir. Bu, gelecekteki öğretmenlerin öğrencilerin dil becerilerini geliştirmede günlükleri etkili bir araç olarak kullanmalarını sağlayacaktır.
- Türkçe derslerinde yansıtıcı günlüklerin etkisi üzerine daha fazla araştırma yapılabilir. Özellikle günlüklerin öğrenci motivasyonu, eleştirel düşünme ve kültürel farkındalık üzerindeki etkilerinin incelenmesi önerilmektedir.
- Öğrencilerin yazma becerilerini geliştirmek için günlük tutma pratiğinin teşvik edilebilir. Bu, öğrencilerin kendilerini ifade etme ve öğrenme süreçlerini derinleştirme becerilerini artıracaktır.
- Türkçe öğretmenleri; yansıtıcı günlüklerden, öğrencilerin öğrenme süreçlerine ilişkin derinlemesine geri bildirim almak, mevcut öğrenme eksikliklerini belirlemek ve bu eksiklikleri gidermek amacıyla yararlanabilirler. Bu bağlamda, öğretmenlere, günlüklerin ölçme ve değerlendirme araçları olarak kullanımının önemi konusunda farkındalık oluşturulmalı ve bu araçların Türkçe eğitiminde etkin bir şekilde kullanılması teşvik edilmelidir.
- Yerel uygulamaların uluslararası literatür ve uygulamalarla karşılaştırılması, günlüklerin eğitimdeki potansiyelini daha iyi anlamaya ve bu potansiyeli en iyi şekilde kullanmaya yardımcı olacaktır.

Kaynakça

- Akkoyunlu, B., Telli, E., Menzi Çetin N. ve Dağhan, G. (2016). Öğretmen eğitiminde yansıtıcı günlüklere ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry (TOJQI)*, 7(4), 312-330.
- Akkuzulu, D. (2011). Yedinci sınıf öğrencilerinin fen ve teknoloji dersi çevre ve insan ünitesinde yansıtıcı fen günlükleri tutmasının başarı ve tutuma etkisi. [Yüksek Lisans Tezi]. Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akpınar, Ş., Ercan Güven, A. N., ve Yiğit, Z. (2024). Ortaokul öğrencilerinin günlük tutma alışkanlıkları ile yazmaya karşı tutum ve yazma kaygıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Millî Eğitim*, 53 (242), 997-1022.
- Akyol, H. (2011). *Türkçe öğretim yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık
- Arslan, D. ve Iğın H. (2011). Türkçe dersinde öğrenci günlüklerinin değerlendirme aracı olarak kullanılması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 225-238.
- Ayyıldız, N. (2010). 6. sınıf matematik dersi geometriye merhaba ünitesine ilişkin kavram yanlışlarının giderilmesinde öğrenme günlüklerinin etkisinin incelenmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Başol, G. (2019). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme* (6. baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Bazir, A. H. (2016). The role of writing diary in a classroom. *International Journal of Research in Linguistics, Language Teaching and Testing*, 1(1), 82-88.
- Bodur, E. (2010). Ağ günlüklerinin (blogların) işbirlikli fen ve teknoloji dersindeki başarı ve tutumlara etkisi: ilköğretim II. kademe öğrencileri üzerine bir uygulama [Yüksek Lisans Tezi]. Ege Üniversitesi, İzmir.
- Boud, D., Keogh, R., & Walker, D. (2005). *Reflection: Turning Experience into Learning*. Routledge: Falmer.
- Can, B. (2024). Sınıf öğretmeni adaylarının yazma kaygılarının incelenmesi. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 12(1), 90-114.
- Can, R. ve Altuntaş, B. (2016). Yansıtıcı günlük yazma uygulamasına ilişkin öğrenci görüşleri. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 4(1), 53-63.
- Cengiz, C. (2014). Fen bilgisi öğretmen adaylarının genel kimya laboratuvarı dersinde hazırladıkları yansıtıcı günlüklerin yansıtıcı düşünme ve akademik başarıları üzerine etkisi. [Doktora Tezi]. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Cocuk, H. E., Yanpar Yelken, T. ve Ozer, O. (2016). The relationship between writing anxiety and writing disposition among secondary school students. *Eurasian Journal of Educational Research*, 16(63), 335-352.
- Çınar, M. ve Katrancı, M. (2024). Öğrenme amaçlı yazma etkinliklerinin ilkökul öğrencilerinin yazma becerisine, yazma tutumuna ve yazma kaygısına etkisi. *Ahi Evran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 188-207.
- Çiğdem, H. (2012). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinde blog aracılığı ile tuttukları günlüklerin yansıtıcı düşünme düzeylerine etkisi. [Doktora Tezi]. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.

- Eker, C. (2012). Öz düzenleme sürecinde günlüklerin eğitici işlevi. [Doktora Tezi]. Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Ekiz, D. (2006). Kendini ve başkalarını izleme: Sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlükleri. *İlköğretim Online*, 5(1), 45-57.
- Göçer, A. (2014). *Türkçe eğitiminde ölçme ve değerlendirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Gündoğdu, M. M. ve Korucu, A. T. (2018). Ağ günlükleri teknolojisi ile geliştirilmiş işbirlikli öğrenme ortamının ortaokul öğrencilerinin akademik başarıları ile problem çözmeye yönelik yansıtıcı düşünme becerilerine ve motivasyon düzeylerine etkisi. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 2(3), 196-226.
- Güven, G. (2013). Fen ve teknoloji laboratuvar uygulamalarında sınıf öğretmeni adaylarının yansıtıcı günlük yazım ve epistemolojik inançlarının incelenmesi [Yüksek Lisans Tezi]. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Muğla.
- İmer, N., Canbazoğlu, S. ve Doğan, A. (2009). Öğrencilerin kavram haritalarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde günlüklerin kullanılması. *The First International Congress of Educational Research*, 1-3 Mayıs, Çanakkale 18 Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Johns, C. (2009). *Becoming a Reflective Practitioner*. Wiley-Blackwell.
- Keray Dinçel, B. ve Savur, H. (2019). Diary keeping in writing education. *Journal of Education and Training Studies*, 7(1), 48-59.
- Kızıltepe, Z. (2017). Alanyazın derlemesi (ss. 36-42), *Nitel araştırma yöntem, teknik analiz ve yaklaşımları* (Editörler: Fatma Nevra Seggie ve Yasemin Bayyurt, 2. baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Küçüköğlü, A., Ozan, C. ve Taşgın, A. (2016). Topluma hizmet uygulamaları dersi sürecinin yansıtıcı günlükler yoluyla incelenmesi. *İlköğretim Online*, 15(3), 787-803.
- MEB (2017). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- MEB (2019). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.
- Melanlıoğlu, D. ve Demir Atalay, T. (2016). Türkçe öğrenen yabancılar örneğinde yansıtıcı günlük kullanma ve yazma öz yeterliği arasındaki ilişki. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35), 56-76.
- Moon, J. A. (2006). *Learning Journals: A Handbook for Reflective Practice and Professional Development*. London: Routledge.
- Mutlu, H. H. ve Uygur, M. E. (2023). Türkçe eğitiminde metin türü ve özellikleri açısından günlük/günce türü. *Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi (AKEF) Dergisi*, 5(3), 1127-1144.
- Özbay, M. ve Zorbaz, K. Z. (2012). İlköğretim ikinci kademe öğrencilerinin yazma tutukluğu düzeyleri üzerine bir değerlendirme. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 161(161), 47-72.

- Özbek, G. ve Köse, E. (2019). Öğretmen adaylarının yansıtıcı düşünme becerileri ve bu becerilerin gelişimini destekleyen faktörler. *Kastamonu Education Journal*, 27(2), 537-554.
- Özsoy, Y. (2015). Özel yetenekli (üstün zekâlı ve yetenekli) ortaokul öğrencilerinde yazma kaygısı. [Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Sağlam, M. H. (2020). Günlüklerde yansıtıcı düşünceler. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 10(2), 591-607.
- Savaşkan, V. (2014). Eğitim fakültesi öğrencilerinin günlük tutma alışkanlıklarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3 (1), 407-432.
- Schön, D. A. (2017). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. An Ashgate Book.
- Temel, S. ve Katrancı, M. (2019). İlkokul öğrencilerinin yazılı anlatım becerileri, yazmaya yönelik tutumları ve yazma kaygıları arasındaki ilişki. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7(17), 322-356.
- Yalçın, M. (2012). Biyoloji dersinde ve diyagramına dayalı bilgisayar destekli etkinliklerin öğrenme günlükleriyle değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(3), 157- 167.

Ekler

Günlük sayfası örneği

Yansıtıcı günlük sayfası örneği

GÜNLÜK SAYFASI

Tarih: _____

Dersin Konusu: _____

Dersin Özeti:

Bugün öğrendiğim en önemli şeyler:

Soru ve Merak Ettiklerim:

Bugünkü dersle ilgili anlamadığım veya öğrenmek istediğim konular:

Düşüncelerim ve Duygularım:

Ders sırasında hissettiklerim ve ders hakkında ne düşündüğüm:

Öğretmenin Geri Bildirimi:

Öğretmenimin dersle ilgili yorumları ve önerileri:

YANSITICI GÜNLÜK SAYFASI

Tarih: _____

Dersin Konusu: _____

Bugün Öğrendiklerim:

Bugün ders hakkında öğrendiğim en önemli şeyler:

Kendi Düşüncelerim:

Dersle ilgili düşüncelerim ve yorumlarım:

Duygularım ve Tepkilerim:

Ders sırasında yaşadığım duygular ve verdiğim tepkiler:

Dersin Uygulamaya Etkisi:

Öğrendiklerimi günlük hayatımda veya başka derslerde nasıl uygulayabilirim:

Öğretmenin Geri Bildirimi:

Öğretmenimden aldığım geri bildirimler ve öneriler:
